

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica Sexagesime. Sermo.i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Dñica in Hexagesima

depravatos & carnali feditate ifectos. In die Aug. lib. de decē chordis. Ad hō dēga/ pfa ē hūana pueritas: vt vīr habeat q̄ p/ ctus ē a libidine: & nō habeat p viro q̄ libi/ dinis ē victor. Nouit q̄ppe de q̄ turpitu/ dñis abominatōnes bestiales & in mīri/ monio & extra mīmoniu ppetrant: q̄ vix/ & raro in p̄fessione detegunt. Multi etiaz/ ppter illā maledictā luxuriā manēt idura/ ti. Nā vt dīc Greg. Quē luxuria semel ce/ pit: nihil aliō cogitare pmittit. Omīb; at/ impudic; dīcēt illud Apo. vi. Foris canes/ & impudic;. Tertia ē rō mental corru/ ptionis. In quib; nāq; statu palā apparet/ q̄ corrupta sit hūana volūtas: tā erga de/ um q̄ erga primū. Erga deū q̄dem quia/ pauci sūt deū timētes: paupes diligētes: s; p̄m̄ti idēuore dō suētes. Loca sacra in/ honeste tractātes: Dei p̄cepta cōtēnunt: turpiter de blasphemaf: ea q̄ dei sūt vbi/ q; vīlipēdunt. Plures certe cū diabolo q̄ cū deo p̄uersant. In cui; figura mlto plu/ res erant cū absalōne q̄ cū dauid. ij. Re. xv. Erga primū q̄ corrupta sūt hūane mē/ tis affectio luce clari. Rara q̄ppe frater/ na dilectio: rara fidelitas: rara iusticia: ra/ ra benignitas: rara ad paupes miseratio: rara p̄itas inter hoies. Nūc impletū videt/ illud Osee. iij. Non est p̄itas: nō est mise/ ricordia: nō scia dei in terra: maledictum & mendaciū: & homicidiū: & furtū: & adulte/ riū inundarūt. Nūc p̄fecto regnāt rixē/dis/ cordie/odia/inuidie/detractioēs/fraudes/ Dñaf auaricia & cupiditas: q̄ r. dī. j. Ti/ mo. vj. Radix ē oīm maloz cupiditas. Et cū fm Anf. in hūana volūate duplex sit affectus. scilicet cōmodi/ & iusticie: nūc regnat so/ la affectio cōmodi/ q̄ si oīno seclusa affecti/ one iusticie. Cū tñ affectio cōmodi vāna/ bilis sit/ si nō regulet p̄ affectionē iusticie. Nūc sic dīc Hier. vj. A mīore vsq; ad ma/ iorē oēs auaricie student rē. et Esate. lix. Conuersū est iudiciū retro: suz/ & iusticia/ longe stetit: corruit p̄itas in plateis: & eq/ tas nō potuit ingredi: qm̄ facta ē veritas/ in obliuionē. Ex his q̄ patz plures eē dā/ mnandos q̄ saluandos. Exemplū legit/ in vita bñ Bern. Q̄ qdām eremita q̄ fu/ erat decanus ecclie lingonenf & mundū re/ linqns. xv. annis in eremo manserat. post/ mortē aut suā apparuit ep̄o p̄dicte ecclie i

tanta glia q̄ ep̄s mirabat. Et inter cetera/ dixit illi ep̄o: q̄ in hora mortis sue triginta/ mlta hoim decesserant: q̄ vnus fuit bea/ tus Bernardus. q̄ nullus ascendit i celū/ ascendit nisi ipse tm̄ & beatus Bern. Tres/ aut in purgatoriu iuerūt: & oēs ali; in iser/ iū descenderunt. Nā vt dīc Ihd. lib. d. sū. bo. Et multi fidē cupiūt/ tñ ope dissentiūt/ et Greg. Multi ad fidem veniūt: s; pauci/ ad celestē regnū pducunt. Item multi sūt/ q̄ peccant: sed pauci p̄niam agunt. Hier. vij. Nullus est q̄ p̄niaz agat sup pctō suo/ dīcēs. Quid feci.

Tertius ar. Audist; rē. Audist; q̄ lex/ dicit finis ē attendend;. E. de nouo/ codice faciendo. l. j. et de officio & p̄tate iu/ di. delegati. Cum olim: fines mādari dili/ genter sunt signādi. Attende qm̄ hōis no/ bis nūciauit q̄ pauci sunt electi. Si māda/ ret rex ciuib; alicui; ciuitatis paucis exce/ ptis: oēs vos faciā partibus suspēdi. Nō/ ne mlto timeret;: & si possētis inuenire me/ dia reconciliatōis: nōne ad hec diligenter/ laboraret; rē. Expone rē. Tandē notan/ do illud Greg. Sollicite pensare debem;: vt de se q̄sq; minime p̄sumat: qz etsi tā ad/ fidē vocari dign; ē/ tñ vtz perenni regno/ dign; sit: nescit.

Dñica Sexagesime. Sermo. j.

Qui habet au/ res audiendi audiat. Lu. vij. Li/ benter suffert; inspicētes cū si. ip̄/ sa. sustinet; em̄ siq; vos in ser. re. siq; de. siq; acci. siq; extollit; siq; in faciē vos ce/ dit. ij. Loz. x. Ibi apls tangit triplicē cō/ ditionē pseudoaploz: q̄s insipientes vo/ cat: & ondit eos esse q̄stuarios: delicatos: & supbos. Qd̄ audire debem; vt caueam; ne tales simus Spūaliter aut p̄ pseudoap/ postolos intelligunt; p̄uerse cogitatioēs/ suggestioēs: q̄ sunt q̄si apli diaboli. De/ quib; iuxta textū norāde sunt tres p̄ditio/ nes detestande. Que vīcz redigunt In mi/ serabile subiectionē. Siq; vos in fuitute/ redigit Et itez. Si quis extollit; Auferūt/ spūalem possessionem. Si quis deuorat; si/ quis accipit. Inferunt multiplicē turbatiō

anem seu afflictionē: siq̄s in facieꝝ vos ce-
dit. De primo Hiero. Numq̄ vagis cogi-
tationibꝫ pateas: q̄ si in anio sedeant dñia/
bunt tui: z te ducent ad delictū maximū.
De sc̄do. puerse cogitationes separāt a d̄o
z p̄ p̄ns ab oi bono. De tertio Hiero. iij.
Uq̄q̄ morabunt in te cogitatioēs noxie:
q̄ sc̄z multipl̄r diuerberant aiām.
Qui habet aures au. zc.
Primus ar. An hoi necessariū sit au-
dire doctrinā aliquā supnaturalr re/
uelatā. **N**on. Sensus non indiget aliq̄
cognitione supnaturali q̄ nec intellectus.
Item natura nō deficit in necessarijs. iij.
de aia Contra. ij. Tim. iij. Vis doctrina
diuinitꝫ inspirata vtilis est ad arguendū.
Et r̄ndet Sco. in p̄misio s̄n. q. j. P̄ter
doctrinā phoz necessaria est doctrinā di-
uinitꝫ inspirata: qd̄ negant phi: Sed the-
ologi cognoscētes defectū nature/ z neces-
sitatē gr̄e sic dicebāt. Probat. Si agenti
p̄ cognitionē/ necessaria est directa cogni-
tio sui finis. Quia omne p̄ se agens/ appe-
tit finē suū. Ideo agens p̄ cognitionē ap-
petit sibi p̄cognitū: s̄z hō ex naturalibꝫ nō
p̄t directe cognoscere suū finem. igit̄ zc.
D̄noꝝ p̄bat. qz p̄bs/sequendo naturalē
viā: aut errabit in cognitione finis in p̄ti-
culari: sic ponere videt̄ felicitatē in cogni-
tione substantiāz separataz. xj. Eibi. aut
dubius remanebit. Uij. Eibi. dubitan-
do dicit. Si qd̄ est deoz donū/ r̄onale ē fe-
licitatē esse. Confirmat. Si agenti p̄ cog-
nitionē/ necessaria est tripl̄ta cognitio sui
finis. Primo quōz q̄liter adq̄rat: alias ad
eius consecutionē non posset se disponere.
Sc̄do cognitio oim̄ q̄ ad illū finē sunt ne-
cessaria: alias p̄pter ignorantā posset defi-
cere. Tertio q̄ illa sufficiant ad illū finem:
alias ex dubitatione nō efficaciter p̄cede-
ret. Sed hec tria nō p̄t viator p̄ naturā
cognoscere. Qd̄ p̄tz qz beatitudo conferē
tanq̄z premiū pro meritis a deo/ nō neces-
saria sed voluntate acceptante: z omnia ad
salutem necessaria z eoz sufficientia depē-
dent ex mera dei voluntate. Cum autē d̄r
q̄ sensus zc. Dicendū q̄ superiora ordina-
tur ad maiorē p̄fectionem passive recipien-
dam q̄ possint active p̄ducere. Ideo p̄fe-
ctio illozum est ab agente supnaturali: nō
sicut de p̄fectione inferiorz/ quoz p̄fectio

ultima potest subesse actioni inferiorz agē-
tium. Hec Sco. **P**ro fundamento Na-
turaliter homo scire desiderat Arist. j. me-
ta. Omnes hoies naturaliter scire deside-
rant: precise autem desiderabilis est scien-
tia diuinorū q̄ sapientia d̄r Alanus de plā-
ctu nature. Sola sapientia sup oēm posses-
sionem: p̄minet genera possessionū, hec ē
delitiosa anime paradisi. S̄z querit̄ An
homini necessarium zc. Dic r̄n. vt s̄. Ex q̄
conclūde q̄nta sit dei ad homines benigni-
tas: qz vicz supra nature sue facultatē vult
homines leuare per doctrinā supernatura-
liter reuelatam: vt perueniant ad vitā be-
atam. Unde dicebat ip̄e d̄ns. Ioan. viij.
Siquis sermonē meū seruauerit/ non gu-
stabit mortē in eternū. Et Petrus sibi di-
cebat Verba vite eterne habes. O miser
preuicatoroz diuine legis: periuri: adul-
teri zc. Videte quid facitis: vitam eternāz
perditis. Et vnde tāta vobis perditio: ni-
si quia contēnit̄ audire corde et anio ver-
bū dei: Audite itaqz zc. Hec doctriā vo-
bis diuinitꝫ est data/ per quā confundit̄
om̄s error et sublimitas. **F**igura Exo-
di. vij. Virga aaron versa est in serpentē/ z
deuorauit virgas magoz. Spirituali-
ter virga: diuine legis sapientia: vertitur i ser-
pentē: per quem signatur prudentia et dis-
cretio. Juxta illud Barth. x. Estote pru-
dentes sicut serpentes et simpli. zc. Et hu-
iusmodi doctrina confutat om̄nē falsitatē.
Hec est stabilis et firma doctrina quāz q̄
recipit et exequit̄ ruerē non potest. Unde
Barth. vij. Omnis q̄ audit verba mea
z facit ea: assimilabit̄ viro sapienti q̄ cdi-
ficauit domū suā supra petram z descen-
derunt pluuiez/ venerunt flumina/ et flauē-
venti et ir. in domū illam et non cecidit.
Fundata enim erat supra fir. pet. Audite
igitur o peccatores verba vite et vnusquis
q̄ corde p̄cipiat: iuxta qd̄ dicit d̄ns in the-
mate assumpto. **Q**ui habet au. zc.
Secundus articulus. Tria sunt quoz-
rum nobis multuz necessaria est au-
ditio. vicz
Compunctionis remediū.
Redemptionis p̄cium.
Glorificationis p̄miū.
Propt̄ p̄mū Esa. xxx. vij. Recogitabo t̄.
bi ā nos me. i amari. aie mee. Propt̄ sc̄dm

Dominica in Sexagesima

Thre. iij. Recordare paupertat mee et tras
gressiois et abstinentie et fell. Propf tertiu
Hier. xxxvij. Audi vocē dñi et hñ erit tibi
et viuet ania tua. Et sic possit h̄ thema
applicari p̄ tota sexagesima et paschali tpe.
Triplex est ḡ s̄bū audierit. Cōpūctiois.
Cōpassiois et Cōsolatiois. In euangelio
aut hodierno notāde s̄ tres cōsideratioes
q̄ ad cōpūctioes iducere debet. **Prima** est
cōsideratio copiose semiatiois: p̄pter quā
m̄ltū dolere debet q̄ ex negligētia p̄ortio/
nē hui⁹ semis nō recipiūt. **Secda** ē cōside
ratio viciose dispositiois q̄ m̄ltū d̄z illoz
corda cōpūgere q̄ talē dispōnez hñt. **Ter**
tia ē cōsideratio fructuose cōceptiois q̄ m̄/
tū d̄z eos ad fletū iducere q̄ p̄ negligētiā
aut maliciā h̄mōi fructū amittūt. **Circa**
p̄ntū tria sūt notāda. **Beniuolētie suauit**
tas i serēte. **Diligētie necessitas** in recipi
ente. **Negligētie iniquitas** in n̄ exēq̄nte. In
h̄ smōe de p̄mo. **Dicit** itaqz euāge. **Et h̄t**
q̄ seiat rē. **Semiauit** inq̄. **Indifferent** su
p̄ oē gen⁹ terre: qz semiauit bonis et malis
et idurāt. **Seiauit** inq̄ p̄la genera semi
nū. **Primo** legē nature. **Secdo** legē figu
re. **Tertio** legē grē. **Pr̄io** legē nature:
in q̄ dedit potētia discernēdi inf̄ bonum et
malū. **Ps.** **Uti** dicit: q̄s oñdit nob̄ bo
na: **Et rñdet** Signatū est sup̄ nos lumen
vult⁹ tui dñe. **Dilata** declarādo. qz etiāsi
nō est lex sc̄pta: omnia leḡ diuine p̄cepta
semiatata sūt i naturali rōne. **Secdo** seiat
legē figure. s. legē moysi: in q̄ explicauit p̄/
cepta et seiat p̄missiones et cōminatōes.
Uñ **Deut. xj.** **En** p̄pono vob̄ hodie bñ/
dictionē et maledictioes rē. **Tertio** semi
nauit legē grē q̄ est lex amoris. **Uñ** dice
bar **Jo. xij.** **Si** diligitis me/mādata mea
fuate. **Hāc** aut̄ exiit seiare s̄m̄ assūptā hu
mānitatem. **Uñ** dicebar **Jo. xvj.** **Exiit** a
p̄re et veni i mōm rē. **Et** **Lu. iij.** **Alijs** ci
uitatib⁹ op̄t̄ me euāgelizare regnū dei. q̄
sō missus sū. **Nec** cessat etiā semiare i cor/
dib⁹ n̄ris p̄ sc̄tās inspiratōes: p̄ angelicas
monitōes. s. p̄ ext̄iores petitiōes. **Vocat**
aut̄ s̄bū dei semē. qz sic op̄t̄ semē absēdi
in terra vt fructificet: sic et s̄bū dei i p̄fido
memorie. **Et** sic semē sine solis bñficio nō
crescit: sic nec dei s̄buz fructificat sine dei
grā. **Itē** sic semē est materia panis p̄pter cor
poris resectōes: sic s̄bū dei ē cib⁹ aie. **Sic.**

Libi mēt̄ est s̄bū dei. **Et** **Deut. vij.** **Nō**
in solo pane viuūt hō: sed in oī s̄bo qd̄ p̄ce
dit de ore dei. **Preterea** sicut terrā semē se
cundat: sic s̄bū dei mentē. **Et** h̄ semē si ali
quā diu latet i corde: tñ quicqz post m̄lta tpa
germiat et calescit i fructū. **Exēplū.** **Lum**
qd̄ā argueret quōsdā ribaldū de h̄ q̄ frequē/
tabat sermones. **Rñdit.** **Et** si mō statū nō
imuter: tñ semē recipio qd̄ aliquā coalescit i
fructū: et dātē dō erit mihi s̄bū qd̄ audio
salutē cā et emēdatiois. **Itē** sic d̄: **Jaco. j.**
Suscipite istū s̄bū qd̄ p̄ saluare aias v.
Pro tertio ar. **Audistis** rē. **Si** ḡ fame
moriat nō est deo ip̄tandū q̄ p̄ n̄ ē
Dicit em̄ reglā tur̄. **Imputari** nō d̄z ali
q̄ quē nō stat si nō faciat qd̄ p̄ eū erat faci
endū. **Itē** de lege cōmissoria. in fi. **Pone** ca
sum de plato faciente qd̄ in se est ad dire
ctionē subditoz: et tñ sūt mali: nō ē sibi im
putandū. vt patz. **xlviij. di. s.** **Quid** tūc si/
et. r. c. q̄ntūlibet. **Expone** et applica. **Et** nō
ta: si p̄ filijs grāz tā ad seminandū qz ad
comedēdū copiose distribuat: sicut eoz ex
negligētia recipiēdi aut p̄seruādi fame p̄/
cat: nō est p̄t̄ ip̄tandū. **Expone** etiā notā
tando illd̄. **Mat. v.** **Sole** suū facit oīti su
p̄ bonos et malos: et pluit sup̄ iustos et in
iustos. s. q̄ntum in se est.

Serino secundus p̄ Sexagesima

Qui habet au
Qres rē. **In** q̄ q̄s audet in insipien
tia dico audeo et ego. **hebrei** sūt et
ego: **italice** sūt et ego: **semē** abrae sūt et
ego: **m̄ltri** ch̄i sūt et ego: vt min⁹ sapiēs
dico/plus ego. **ij. Loz. x.** **Qui** h̄z aures au
diēdi audiat vñ intelligat quō in his s̄bis
ap̄ls se cōmēdat. **Ubi** nota q̄ p̄t aliq̄s di
cere s̄ba in cōmēdatiōem sui licite tripl̄.
Pr̄io p̄t fame p̄seruatiōnē. sic fecit **Sa**
muel. j. **Reg. xij.** **Cōuersat⁹** sū corā vob̄ rē.
loq̄mi rē. **Si** bonē cuiusqz tulerim aut affi
nū: si quicqz rē. **Hugo** de sc̄rō vic. **Nō** suffi
cit nob̄ sc̄rā vita/m̄st affit bona fama. **Aug**
ust. **Cōscia** est p̄t̄ te: fama p̄t̄ p̄ximū ne
cessaria ē. **Secdo** p̄t̄ spei subleuationem.
sic se laudauit **Ezechias** **Esate. xxxvij.**
Tertio ad dei gl̄ificationē et p̄ximū edifi
candiōem. **Sic** paul⁹ se laudauit: vt patz in